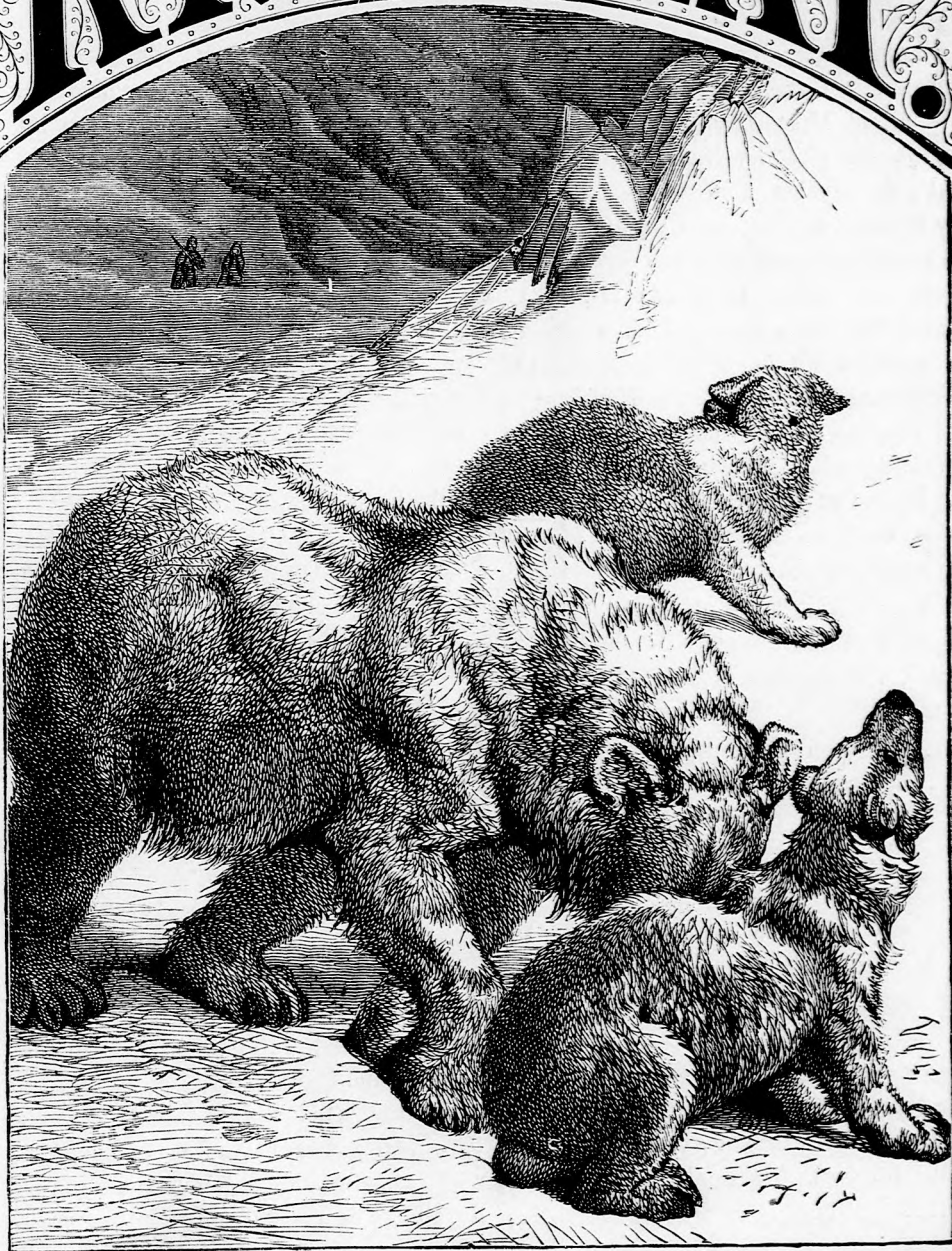

KIS LAP

Az ÉSZAKI SARKVIDÉKEN. Üldözött jeges medvék. (Lásd a 382. lapon.)

I L O N K A.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

ILONKA belépett s szinte összerezgett, mikor Károlyt oly busan látta ott állani. Most akármit megtett volna, hogy jó testvérét ne lássa oly szomorúnak; de egyebet nem tehetett, mint hogy félénken megszólította, jöjjön olvasni az ő asztalához, neki még van gyertyája. Károly szó nélkül fogta könyvét, leült az asztalhoz és olvasott, Ilonka pedig vele szemben ült és nézte. Nem merte megszólítani. Érezte, hogy Károlynak igazi oka van a szomorúságra, nem épen a multság miatt, melybe nem mehetett, mert hiszen ez nem valami fontos dolog, hanem mert most kezdi igazán érezni nagy szegénységüket.

Nem sokáig ültek ott, midőn ismét belépett Fannikáék inasa és levelet hozott Bélától, a ki sürgette Károlyt, hogy jöjjen már.

— Nagyon sajnálom, de nem mehetek... beteg vagyok, szólta Károly az inas-hoz, ki aztán távozott.

— Beteg vagy? kérdé Ilonka ijedten. Sápadt vagy, az igaz.

— No, az nem épen a betegségtől van. Nincsen semmi bajom, de valami kifogást csak kellett találnom, mert hiszen azt nem izenhetem, hogy azért nem megyek, mert rongyos a kabátom!

Károly aztán még egy ideig olvasott, de látszott, hogy nem nagyon figyelmesen olvas; föl is kelt nemsokára, szobájába ment és lefeküdt.

Ez éjjel Ilonka sokáig nem tudott aludni s azután még álmában is folyvást Károlyt látta azzal a bánatos arczával. Ehhez Ilonka nem volt szokva, mert a jó fiú, akár milyen baja volt, eddig titkolta testvére előtt, ne hogy őt is szomorítsa. Eszébe is jutott ez most Ilonkának, amint álmatlanul feküdt ott ágyában s meggondolta, hogy ő hányszor mutatott csekélységek miatt szomorú arcot bátyjának, aki mindig igyekezett őt vigasztalni. Aztán eszébe jutott, hogy talán ő is segíthetne valami keveset a Károly baján... talán igaza volt annak a zsémbes Jutka asszonynak: eléggé nagy leány már arra, hogy testvére fehérneműjét megvarrogassa... sőt talán még a kabátját is rendbe hozhatná valamiképen.

Erősen eltökélte, hogy megpróbálja s másnap legelőször is a kabátot vette elő, hogy Károly elmehessen, ha megint hívják valahová. De a kabát összeigazitása bizony nehéz munka volt s ehhez Ilonka nem is nagyon értett. Kétszer-háromszor is összevarrta, meg fölfelejtette, de semmikép sem akart sikerülni, sőt talán még inkább elrontotta. Már egészen bele vörösödött s csüggedni kezdett, mikor belépett Károly.

— Mit csinálsz, Ilonkám? kérdé csodálkozva.

— Én... én? Hát... hát kissé össze akartam igazítani a kabátodat, hogy felölthesd... de talán még inkább elrontottam.

S szégyenében sirva fakadt.

Károly meghatottan ölelte meg testvérét, aki most először tanusított iránta ily figyelmet; de Ilonka nem tudott megnyu-

godni s segíteni nem lehetett.

nyugodtan sem me...

én ma legalább...

E...

mondott ily nem...

ruság n...

ha szer...

az nek...

ha örö...

is van...

K...

kát és e...

pedig s...

mióta l...

nak má...

most n...

mihely...

tanitga...

jó tesv...

Il...

ébredt...

puszta...

teni k...

szorga...

egyszer...

kell ma...

fehérn...

kiigazi...

volna n...

a kis t...

A...

elővett...

godni abban, hogy a kabáton nem tud segíteni s hogy Károly ilykép máskor sem mehet többé sehová.

— Nem baj, felelé Károly, már bele nyugodtam s majd itthon ülök mint te. Te sem mehetsz sehová.

— Oh, az egészen más, szólt Ilonka; én maradhatok itthon, az nem baj, csak legalább neked volna örömed.

Először történt, hogy Ilonka ilyent mondott és először történt, hogy szívében ily nemes érzés kerekedett fölül; a szomorúság napjaiban végre kezdte belátni, hogy ha szenvedni látjuk azt, a kit szeretünk, az nekünk is bánatot okoz és megfordítva, ha örömet szerezhetünk neki, magunknak is van örömünk.

Károly könnyezve ölelte meg a leánykát és ezentul még jobban szerette; Ilonka pedig sokkal boldogabbnak érezte magát, mióta látta, mily örömet szerzett bátyjának már csak pusztá szavaival is. Károly most már nem huzódott el tőle, hanem mihelyt ideje engedte, Ilonkához ment, tanítgatta, beszélt, játszott vele, ismét igazi jó tesvérek módjára éltek.

Ilonka azonban, miután egyszer fölébredt benne a jobb indulat, nem akart a pusztá szónál maradni, hanem igazán segíteni kívánt bátyja apró bajain. Nagy szorgalommal munkához látott s Károly egyszerre csak azt vette észre, hogy nem kell már a zsémbes Jutka aszszonyt kérni, fehérneműje szépen rendbe van szedve, kiigazítva, mintha valami tündér dolgozott volna rajta. Kitalálta, hogy Ilonka volt ez a kis tündér. De még nem talált ki mindent.

Amazomoru beszélgetés után Ilonka elővette szekrényéből utolsó kincseit:

arany fülbevalóit, egy gyűrűt és más apróságot s nem szólva senkinek, egyenesen a nevelő intézetbe ment és az igazgatónőt kereste föl. Most már belátta, mily igaz jó tanácsokat kapott tőle régente s őszinte bizalommal fordult hozzá. Az volt a terve, hogy ékszereit eladja és Károlynak szép új ruhát vásárol rajta. Az igazgatónő kikérdezte s mikor mindent megtudott, gyöngéden megcsókolta Ilonkát: és így szólt:

— Kedves gyermekem, szivemből örülök, hogy ennyire megváltoztál. Szívesen segítek tervedben. De attól félek, ezek az ékszerek nem sokat érnek, ebből még nem telik ki az új ruha.

— Oh Istenem, de hát akkor mit tegyek! kiáltá Ilonka könnyezve. Pedig Károlynak minden esetre szüksége van rá.

— Megmondom a módját, miként szerezheted meg, amire még szükség lesz. Tanultál varrni, himezni s más kézi munkában is ügyes vagy, emlékszem. No's, én szerzek munkát számodra; vannak ismerőseim, kik jól megfizetik az effélet. Ha tehát dolgozni akarsz, megszerezheted bátyádnak a meglepetést s azt hiszem, nem is kerül sok időbe.

Ilonka ujongva ölelte meg a jó igazgatónőt és másnap már hozzáfogott a munkához. Alig engedett magának pihenést, de azért soha sem érezte magát fáradtnak és soha sem volt magával anynyira megelégedve, mint most. Soha sem volt rosz kedvű, eszébe sem jutott a maga bajaival törődni.

Jó ideig tartott a szorgalmas munka, míg nem egy napon, mikor Ilonka az igazgatónőnél volt, ez így szólt:

— Kedves leányom, azt hiszem, már van annyi pénzed, a mennyi egy szép öltözetre szükséges. Fannikától hallottam, hogy szülei a jövő héten nagy mulatságot rendeznek s Károlyt is meghívják. Akkorra tehát el kell készítenünk a ruhát. Titokban elviszszük a szabóhoz mintául Károlynak egy ócska ruháját . . . majd lesz kellemes meglepetése.

Ilonka tapsolt örömeiben s minden úgy történt, mint az igazgatónő kitervezte. Károly egy napon Ilonkához belépve, kissé busan épen azt beszélt el, hogy Fannikaék ismét meghívták, hanem persze nem mehet, — mikor Ilonka az ágyra mutatott, hol egy szép új fekete öltözet volt kirakva. Károly elámult.

— Mi ez? Hogy jutok én ehhez? kérdé.

Ilonka nem titkolózott többé, hanem szerényen, minden dicsekvés nélkül elmondott mindent. Károly meghatva csókolta meg.

— Hogyan! Te fáradoztál, hogy nekem szerezz örömet, mikor te magad is szomoruan élsz?

— Oh, ne hidd azt, édes Károlyom, felelt Ilonka őszintén. Az igaz, régebben azt hittem, hogy csak akkor lehet örömem, ha mások járnak az én kedvemben, ha nekem van mulatságom; de most már találtam más örömet is és sokkal boldobb vagyok, mint azelőtt: én szerzek örömet másnak, s ha ez a kis meglepetés kedves volt neked, akkor én meg vagyok jutalmazva.

És ezt őszinte szívből, igazán mondta. Mikor pedig este Károly felöltötte a csi-

nos új ruhát, bizony nem tudom, kinek volt nagyobb az öröme: Károlynak-e vagy Ilonkának? A nemes indulat teljesen győzött a leányka szívében az önzés és irigység fölött s most már teljesen érezte, hogy igazán nagy öröm az, ha annak, akit szeretünk, örömet szerzünk. Eszébe sem jutott, busulni, boszankodni a miatt, hogy Károly mulatságba megy, míg ő otthon marad, csak munkája szép sikerén örvendett.

Károly ezalatt jól mulatott Fannikáéknál, hol nagy társaság volt együtt. De mégsem volt egészen jó kedvű, bántotta a jó fiút az a gondolat, hogy Ilonkáról, ki annyit áldozott érte, épen itt Fannika és szülei milyen rosszul vélekednek. Nem is nyugodott addig, míg egyszer Fannikát félre nem vonta s el nem mondta neki, mennyire megváltozott Ilonka, milyen áldozatkész jó testvér lett. Károly különben büszke fiú volt és szegénységét igyekezett titkolni; de most legyőzte büszkeségét s így szólt:

— Tudod, mért nem fogadtam el minap meghívástokat? Nem voltam ám beteg, hanem az utolsó tisztességes ruhám is elszakadt. És jó hűgom áldozatkészsége nélkül ma is azt izentem volna, hogy beteg vagyok.

— Hogyan? Hát mit tett Ilonka?

— Mit? Dolgozott hetekig, hogy én mulathassak.

És Károly elbeszélte, miképen lepte meg Ilonka a szép új ruhával. Épen bevégezte elbeszélését, mikor valaki hátulról a vállára ütött, úgy hogy szinte megriadva fordult meg. Egy urat, Fannikának egy

gazdag
szólt:

amit m

mint
gocsk
Arról
mat f
pénzt

gazdag nagybátyját pillantá meg, ki így szólt:

— És az mind igaz, fiatal barátom, amit most elbeszélte?

— Mind egy szóig.

— De hát akkor nem szabad megengedni, hogy az a kedves jó leányka oly elhagyottan, oly szomoruan éljen.

— Oh uram, szólt Károly majdnem könnyezve, hiszen én egyebet sem kívánok,

A MAMA TÜNÖDÉSE. (Lásd a 384. lapon.)

mint hogy valamit tehessek édes jó hugocskámért! De mikor semmitsem tehetek! Arról le kellett mondanom, hogy iskoláimat folytassam, szeretnék dolgozni, hogy pénzt keressek, de nem tudok.

— Hm, majd meglátjuk, szólt az öreg ur. Most csak mulass, de holnap látogass meg, talán tehetek értetek valamit.

A derék férfi nem biztatta Károlyt hiába. Volt egy kis fia, ehhez nevelőnek

fogadta Károlyt, kinek egyuttal lehetővé tette, hogy befejezze iskoláit. És volt egy kis leánya, épen olyan makranczos, szeszélyes, önző, amilyen Ilonka volt hajdan; ehhez Ilonkát játszótársnak vette házába, hogy a kiesike a példán okuljon.

Károly aztán, mikor iskoláit befejezte, nemes pártfogója segítségével csakhamar jó állást kapott, gondoskodott hugárél is és kellemesen éltek; mikor pedig Ilonka egyszer ezt meg akarta köszönni, Károly mosolyogva mondá:

— Nem, kedves Ilonkám, szerencsénket te alapítottad meg, akkor, mikor szerető szíved először hoztál áldozatot másért. A te jószágodért áldott meg a Gondviselés mindkettőnket!

VAS GYURKA.

— Elbeszélés. —

INDJART, mikor Gyurka a világra született, azt mondták rá:

— Ez aztán hatalmas, erős ficzókó! Ebből lesz ám ember!

Apja is, mikor ölébe vette, örömmel mondá:

— Erős legény lesz, az már bizonyos. Most már megvizsgálódok, hogy a nagyobbik fiam olyan csenevész.

A nagyobbik fiu Peti, a ki másfél esztendővel volt öregebb, — csakugyan gyöngé, vézna gyermek volt. Mindig került valami baja, betegeskedett, csöndesen meghuzódva üldögélt s mindig félteni kellett, hogy talán meg is hal s bizony csak úgy élhetett meg, hogy jó anyja folyton ápolgatta, gondját viselte.

Bezzeg nem kellett Gyurkának sok ápolgatás; nőtt és erősödött, mint valami

kis óriás s apja ugyancsak büszke volt reá. Nem mintha szegény Petikét is nem szerette volna, de hát Gyurkával inkább büszkélkedhetett, ölébe vette s mutogatta a szomszédoknak, atyafiaknak.

— Ugy-e, derék egy ficzókó? Ez lesz ám az erős gyerek.

Még azt is szerette hallani, ha Gyurka sirt, mert hangja is olyan erős volt, hogy elhallatszott akár a negyedik szomszédba is, míg ha Petike sirdogált, csak valami gyöngé vinnyogás hallatszott. Később pedig, mikor Gyurka már járni kezdett s tört, rontott mindent, ami keze ügyébe esett, apja ezen is nevetett s jókedvűen mondá:

— Sebaj, legalább látszik, hogy egészséges, erős gyerek.

Maga a kis Gyurka annyiszor hallotta e szavakat, hogy mikor még jóformán alig gagyogott, már megtanulta s mikor később már tudott beszélni, maga is sokszor ismételtette, a nélkül, hogy értette volna, mit jelentenek e szavak.

Egy napon a ház előtt ugrándozva, szaladgálva, kiáltozta, hogy a »Gyurka derék ficzókó, Gyurka erős gyerek«! — mikor egy nagyobb fiuba ütközött, úgy hogy el-esett és ugyancsak megütötte magát.

Sírásra fakadt, a nagy fiu pedig nevetett, mire Gyurka még mérgesebben sirt.

— A ki derék, erős gyerek, az nem sir, szólt a nagy fiu.

Gyurka abbahagyta a sírást s meglepetve kérdé:

— Nem sir? És miért nem?

— Mert csak gyöngé, kényes leánykák sirnak efféle csekélység miatt.

— Igen, de elestem és megütöttem magamat.

— Erős gyerek nem törődik vele.

— De mikor fáj!

— Sebaj, majd elmulik. Azért hát ne sirj, mert különben nem vagy derék, erős gyerek.

Gyurka kissé megzavarodva tért vissza a házba s roppant kedve lett volna sirni, mert ugyancsak megütötte a fejét; de hát mégis csak leküzdötte, bár tulajdonképen még nem tudta mért s olyanformát gondolt, hogy nem valami jó dolog erősnek lenni, ha még sirni sem szabad. Mindjárt szaladt is apjához és kérdé:

— Mire jó az, ha valaki erős?

— Mire jó? Oh, te bolondos kis fizkó, hát az mindenre jó. Csak az bol dogul igazán a világon, a ki erős, az bir sokat dolgozni, többet keres mint más, nem meri senki se bántani, hanem megfordítva: tőle félnek s ugyancsak megbecsülik.

A Gyurka apja egyszerű napszámos ember volt, ki jóformán az egész eszten dőn át az erdőben favágással kereste kenyerét és így persze csak azt magyarázta meg kis fiának, amit maga is tudott és érzett: hogy aki izmosabb, markosabb ember, az többet bir dolgozni, többet meg keres, már pedig szegény embernek ez a földolog.

Lassan-lassan Gyurka csakugyan tapasztalta, hogy jó dolog erősnek lenni. Iskolába kezdett járni s hol játékból, hol komolyabb perpatvarból gyakran kellett megbirkóznia a többi fiukkal. De ez nem sokáig tartott. Gyurkától csakhamar félni kezdett mindenki, mert bár ő volt a legfiatalabb, félkézzel földhöz

vágta a legnagyobb fiukat is, senki sem mert vele kikötni. És mert olyan erős volt, a gyöngébbek mind az ő barátságát keresték; ha játszani mentek, minden ugy történt amint Gyurka akarta; egész kis király volt az iskolában.

Ez már tetszett neki s nagyon meg volt elégedve ritka erejével. Hogy tulajdonképen mire való a nagy ereje, arra nem igen gondolt; beérte azzal, hogy nincs olyan fiu a faluban, kit a földhöz ne vágna. De apja máskép gondolkozott és egy este így szólt:

— Gyurka fiam, te már nagy fiu vagy és olyan erős, hogy felnőtt legénynek is beillenél. Most már nem fogsz többé iskolába járni, eleget tanultál ahhoz a mester séghez, amelyre szántalak. Én is olyan erős gyerek voltam, mint te, és ilyen korban már hozzáfogtam a komoly munkához, megkerestem a kenyeremet. Más gyereket pedig ilyen korban még be nem fogadnának a munkások közé, de te birsz annyit végezni, mint holmi gyöngébb munkás. Holnaptól fogva tehát velem jársz az erdőbe és dolgozol. Így aztán maholnap ember lesz belőled.

Gyurka ezzel nagyon meg volt elégedve. Már rég vágyott ki a szép erdőbe, hol a favágók fejsze-csapásai alatt azok a hatalmas fák recsegve dőlnek le. Ez sokkal inkább kedvére való volt, mint csöndesen ülni az iskola padján. Büszke is volt rá, hogy ő már a meglett férfiakkal együtt fog dolgozni, nem pedig otthon a suton ülni, macskával, galambokkal játszani, mint Petike, kinek az efféle ártatlan játékokban telt legfőbb gyönyörűsége.

(Folytatása a 378. lapon.)

Az utolsó búcsú. (Lásd a 381. lapon.)

(Folytatás a 375. laphoz.)

Másnap tehát korán hajnalban fölkelte és apjával utnak indult az erdőbe. Az erdő nem épen közel volt s másfél órai gyaloglásba került, míg eljutottak arra a helyre, a hol a munka folyt. Ez a gyaloglás kissé megviselte Gyurkát, mert efféléhez még nem volt szokva. Már azt hitte, hogy legalább is tiz mértföldet gyalogoltak, de röstelt panaszkodni, mert tudta, hogy apja nevetne, ha híres erős fiú létére már egy kis gyaloglástól is megijedne. Iparkodott tehát lépést tartani apjával s végre el is jutottak a tisztáshoz, hol a többi munkások már együtt voltak és belefogtak a dologba.

Gyurka azt hitte, hogy majd pihenek kissé a nagy séta után, de erről szó sem lehetett, mindjárt belekezdtek a munkába. Neki holmi könnyebb munkát adtak, galyakat levagdalni, a fát rakásra hordani s jól el is végezte, amit rábiztak; de ugyancsak örült, mikor a felügyelő végre deket kiáltott s a munkások leheveredtek a földre pihenni és ebédelni. A Gyurka apja is elővette a tarisznyát, melyben kenyér, turó, szalonna volt s jó izüen falatoztak.

Ebéd után Gyurka, amint ott heverészett a földön, félig elszenderült s váltig szerette volna, ha így fekvé maradhat. De nem lehetett, föl kellett kelni és dolgozni tovább egészen estig. És aztán megint gyalog haza ballagni másfél órai uton, — azt hitte Gyurka, soha sem jut el hazáig, messzebb van az száz mértföldnél.

Valahára mégis csak hazaért, de kezelába úgy fájt, hogy alig bírta. Hamar megvacsorált és lefeküdt.

A következő reggel nem ébredt föl korán, anyja költögette s intette, keljen föl, mert apja már indul az erdőbe. Az igazat megvallva, Gyurka nagyon szeretett volna elkészni s otthon maradni; de aztán eszébe jutott, hogy a fiuk mindnyájan csufolnák, ha megtudnák, hogy a híres vas Gyurka, ki annyiszor dicsekedett erejével, már egy napi munkától kidőlt. Nem, ezt a csufot nem hozhatja magára. Kigrott tehát az ágyból s nem sokára utban volt apjával az erdő felé.

Ezen a napon már kissé könnyebben ment a munka s este, mikor hazaért, nem érezte magát olyan szörnyen fáradtnak; de reggel annál inkább szeretett volna ismét ágyban maradni. Mire a vasárnappal megjött a pihenő nap, azt hitte, hogy bizony belehal, ha még egy nappal odább lesz csak vasárnap. Édes anyja meg is sajnálta és mondogatni kezdte, hogy Gyurka még talán nagyon is fiatal olyan nehéz munkára; de az apa nevetve felelé:

— Dehogy fiatal! Elég erős ő már, csakhogy persze a kezdet nehéz, bele kell törődnie. Egy-két hét alatt ugy beleszokik, hogy füttyörészve végzi munkáját; ha pedig nem szokik belé, akkor nem is olyan derék gyerek, amilyenek eddig tartottam.

De már jó hírért nem akarta Gyurka elveszteni s bár úgy találta, hogy erősnek lenni nem épen mindig kényelmes dolog, mert fáradsággal jár, becsületet akart vállalni. Ne mondják, hogy csalódtak benne. Láta, hogy Petike, aki pedig idősebb, szabad idejét most is csak holmi játékkal tölti el, tehát öregebb létére igazi kis gyerek hozzá képest. Gyurka büszkének érezte magát, hogy ő már emberszámba megy

és így
jének.

É
Egy k
hosszu
és a g
zette e
a feny
meg-m
gény v
hogy
hetné,
örökre
felé le
is aka
nek, d
majd l

M
is gon
kell vá
sen az
kicsike
jék. E
s csak
hogy l
Borisk
Eljáts
gyöng
kaczag
jaiba l
valami
gette,
kaczag
vele, a
nyugod
egyszer
—
mal B
fogok

és így végre mégis csak örült nagy erejének.

És ugy is történt, amint atyja mondta. Egy két hét alatt egészen bele szokott a hosszú gyalogolásba, a nehéz munkába és a gyakorlat csak még inkább megedzette erejét, s úgy nőtt, izmosodott, mint a fenyőfa. De mikor aztán az emberek meg-megbámulták, milyen hatalmas legény válik belőle, ő maga elgondolkodott, hogy erejének talán jobb hasznát is vehetné, minthogy itt az erdőben dolgozzék örökre. Hallotta ő, hogy nagy a világ, sokfelé lehet szerencsét próbálni; hátha neki is akadna szerencséje? Nem szólt senki-nek, de sokat forgatta az eszében, hogy majd ha nagyra nő, el is vándorol világgá.

Mikor effélére gondolt, persze arra is gondolnia kellett, hogy akkor majd el kell válnia szüleitől, testvéreitől. Különösen azzal nem tudott megbarátkozni, hogy kicsike hugocskájától, Boriskától megválják. Ez volt valamennyiöknek kedvence s csakugyan olyan kedves leánya volt, hogy lehetetlen volt nem szeretni őt. És Boriska is legjobban szerette Gyurkát. Eljátszogatott ugyan Petikével is, de a gyöngye, beteges fiú nem tudta úgy megkacagtatni, mint Gyurka, aki izmos karjaiba kapva a kicsikét, játszott vele, mint valami lapdával, vállán lovagoltatta, emelgette, dédelgette s mindaketten boldogan kacagtak hozzá. Hogy Boriska ne legyen vele, abba Gyurka nem tudott volna belenyugodni; de addig főzögette tervét, míg egyszer így szólt magában:

— No bizony, hát elviszem magammal Boriskát is. A milyen erős vagyok, fogok én annyit dolgozhatni, hogy őt is

eltartom s akkor legalább ő is szerencsés lesz, ha valahol jó dolgom akad. Az pedig bizonyosan akad.

Igy tervezgetett, számíttatott arra, hogy nagy erejével mikép fogja megvetni szerencséje ágyát valahol a nagyvilágban, midőn egy napon hirtelen vége lett minden szép terveinek.

(Folytatása következik).

Picziike uzsonna.

MILIKÉM édes,
A bábum éhes;
Mi legyen máma
A uzsonája?
Jó lesz a kávé,
Vagy csokoládé,
És hozzá piskóta?
Hisz már két nap óta
Egy morzsát sem evett,
Szegényke
Már szinte
A büjtől beteg lett.

A bűvös lámpás.

— Természettani föladás a »Kis Lap« nagyobbacska olvasóinak. —

MOSTAN, kedves gyermekeim,
Óra után itt maradtok!
Egy nagy fehér lepedőn majd
Csodás dolgot mutogatok.

Egyötök se nézzen hátra —
Majd jelt ad a tapsolásom
És ebben a pillanatban,
Működni kezd a lámpásom.

Most!.. Ugy-é, hogy amit láttok:
Hihetetlen, tündéri szép!
És mily gyorsan váltakozik,
Éri egymást a csodás kép!

Im az elsőn Ádám s Éva,
Másodikon Káin s Ábel
Harmadikon Jákób álma,
Negyediken a nagy Babel.

GYE
te
szom
satok!

I
héttel
hökke
járni.
beteg
csak g
hogy

M
Ki tu
ki tu
kisebl
denki
tását,
san fo
kiván
nyája
mama
velök
szály
nak s
kiván
azoka

*Ötödiken Álmos vezér,
Hatodikon dicső Árpád,
Hetediken láthatjátok
Duna partján Buda várát*

*És mostan, hogy magatokat,
Ugyancsak kibámultátok:
A lámpásom bűv-erejét
Nekem ti magyarázatok!*

*A „Kis Lap“-nak olvasóit
Szintén vonom feleletre:
Az én bűvös lámpásomnak
Milyen is a szerkezete?*

AZ UTOLSO BÚCSÚ.

(Képpel a 376—377. lapokon.)

GYERMEKEK, ne busítsatok! Ugy is beteg gyöngye vagyok, ha miattatok is szomorkodnom kell, ez sirba visz, meglásatok!

Igy szólt a jó mama régebben, több héttel ezelőtt s ilyenkor gyermekei meghökkenve néztek reá, igyekeztek kedvében járni. Mert csakugyan nagyon gyöngye, beteges volt a jó mama s borzasztó volt csak gondolni is arra, hogy meghalhatna, hogy örökre elveszthetnék őt.

Mert ki tudná potolni a jó mamát! Ki tudná magát úgy föláldozni, mint ő, ki tudna úgy megvigasztalni minden kisebb-nagyobb bánatot, ki tudná mindenkinek úgy kitalálni legtökösabb óhaj-tását, mint ő! Kihez lehetne oly bizalmasan fordulni minden panaszszal, minden kívánsággal, mint hozzá? Hiszen mindnyájan szinte hozzá szoktak, hogy a jó mama helyettök gondolkozik, velök örül, velök busul, minden bajukat, minden vi-szályukat eligazítja s mintha neki magá-nak soha sem volna semmi baja, semmi kívánsága, mindig csak arra gondolt, hogy azokat tegye boldoggá, akiket szeret.

Bizony érezték a gyermekek, hogy a drága jó anyát a világon semmi, senki sem pótolhatja. Nem vitáztak, nem pöröltek többé, hanem aggódva álltak az ágy mellé, melyben a mama halványan, súlyos betegen feküdt. S mikor az orvos jött, remegve hívták félre és kérdezték:

— Ugy-é, nem veszedelmes a baj, ugy-é nem?

Az orvos azonban némán vonogatta vállát. Nem mondott semmi biztatót s nem is mondhatott, mert ő már tisztán látta a szomorú véget. S egy este a beteg mama oda hívta magához gyermekeit s alig hallható halk hangon csak annyit tudott még mondani:

— Gyermekeim, szeressétek egymást s boldogok lesztek.

Aztán lezáródtak szemei, — örökre. Meghalt, koporsóba tették.

És harmadnapra összegyűlt a gyászoló rokonság s a koporsót kivitték a temetőbe. Mikor levitték a lépcsőn, az apa és legnagyobbik leánya kétségbeesett zokogással indult utána . . . ők már tudták, hogy ez az utolsó búcsu, soha többé nem látják az áldott mama kedves alakját a házban. Elbucsuzott örökre. Eltemették.

Olyan üres volt a ház ezután, ugy hiányzott mindenkinek valami s akárhová fordultak, akármit csináltak, csak azt érezték, hogy nincs többé anyjuk, ki szerető gondot viseljen reájok. És irigylik a boldogokat, kik nem vesztették el édes anyjukat s ha találkoznak ilyenekkel, intik őket:

— Szeressétek anyátokat, ne szomorítsátok, mert ő legnagyobb kincsetek e földön s aki anyját elvesztette, vissza nem nyerheti soha többé!

REJTVÉNY.

*Dicső Hunyad királyfia eny.
Fényes teremben ül
stb.*

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉKEN.

(Képekkel a czimlapon és 383. lapon.)

Mikor beköszön a zimankós tél s a csipős szél, havas fürgeteg bekerget a szobába, ugyancsak jól esik a fűtött kályha mellett gondolnunk arra, hogy akármennyire csikorog is Tél apó, utoljára majd csak elmegy és majd eljön újra a szép tavasz, enyhe napsugárral, illatos virággal.

Hozzánk eljön, de vannak a földnek részei, hol jóformán egész éven át kegyetlen tél uralkodik. Ezek a sarkvidékek, a földnek legészakibb és legdélibb tájai. Itt csak nyár közepén enyhül kissé a hideg, de épen csak annyira, hogy a hó itt-ott olvadoz s némely törpe bozót kihajt; egészen fönt északon azonban már semmiféle növény sem él meg, ott örökös a tél. A tengerben óriási jéghegyek usznak, mikor a nyári enyhébb idő jár; de ez csak néhány hétig tart, aztán újra következik a borzasztó hideg, a tenger száz meg száz mérföldekre befagy s ölnyi magas hó borítja a kietlen, megfagyott vidéket.

Bátor hajósok, tudósok gyakran utra keltek már, hogy az északi sarkvidéket kikutassák. Sok veszedelemmel kell ott küzdeni, mert mikor a nagy hideg beköszön, a hajó befagy a jég közé, nem lehet többé mozdulni. De erre a tudós utazók el vannak készítelve, visznek magukkal tüzelőt, eleséget s türelmesen végig várják a kemény telet, míg végre a fagy újra enged és a hajó tovább mehet.

A hosszu hónapokon keresztül, míg a hajó a jég közt vesztegel, a hajósok persze eleget unatkoznak. Legfőbb mulat-

ságuk a vadászat. Mert bár nem sokféle, de mégis van ott is vad s a legnevezetesebb a jeges medve, mely épen ezt a szomorú fagyos világot szereti és csak ott érzi jól magát.

A jeges medve atyjafia a mi erdei medvéknék, csakhogy egészen más életet él. Nem erdőben kószál, hanem a vízben uszkál és csak pihenni jön ki a száraz földre. Hossza hat-hét láb, magassága négy láb, sulya pedig néha tiz mázsát is meghalad. Nagyon nehézkesnek, otrombának látszik, pedig épen nem ügyetlen s ezt a vadászok akárhányszor tapasztalhatják. Szőre sárgásfehér s bundája igen becses czikk; husa megehető, csak a mája nem, mert ez ártalmas, sőt halált okozhat.

A jeges medve órákig uszkál a tengerben, hol táplálékául halat, fókát s más vízi állatot fogdos. Ha jóllakott, kimegy a partra pihenni s egyet-egyet sétál a hómezőkön, jéghegyeken. Itt üldözik aztán a vadászok.

Néha az ilyen vadászat veszedelemmel is jár, mert a jeges medve roppant erős, szembeszáll a vadászokkal és jaj annak, akit karmai közé kap; széttepi kegyetlenül. Néha azonban feltűnően félénknek látszik s menekülni igyekszik; ilyenkor a vadászok mindjárt tudják, hogy az öreg mellett vannak kicsinyek is, ezeket félti és kívánná megmenteni. És gyakran szinte megható látni, miként gondoskodik a bozontos fenevad kicsinyeiről, miként szeretné őket megvédeni, ami nem könnyű dolog. Mert a kicsinyek nem bírnak gyorsan futni, a vadászok pedig a magas hóban is könnyen jutnak előre. Lábaikra ugyanis lapos szán-féle széles talpat kötnek s ezzel

gyorsan
Egy vad
»Eg
vettünk e
lette két
feléjük,
futásnak
közelébb
mily saja
medve a
ugyanis,

gyorsan siklanak végig a fagyos havon. Egy vadász egyebek közt ezt beszélte el:

»Egy izben jókora távolságból észrevettünk egy hatalmas jeges medvét s mellette két bocsort! Rögtön megindultunk feléjük, de az öreg medve is észrevett és futásnak eredt. Mi azonban mindinkább közelébb értünk s ekkor meglepetve láttuk, mily sajtáságos módon gyorsítja az öreg medve a kicsinyek futását. A kis bocsnak ugyanis, amint anyja hozzáért, keresztbe

feküdt az uton, az öreg aztán oldala alá dugta fejét s a kis bocsnak mint valami lapdát előre dobta tiz-tizenöt lépésnyire, utána pedig a másikat. A kicsinyek azonnal talpra ugrottak s futottak tovább, az öreg utánuk s mikor utólérte őket, megint újra kezdte a dobálást. Mi szán-cszimánkkal mégis utólértük őket, az öreget lelőttük, a kicsinyeket pedig a hajóra vittük.«

Ha csak egymagában van a medve, akkor két vadász könnyen boldogul vele.

Két oldalról közelítenek feléje; az egyik ingerli s mikor dühösen odafordul, akkor a másik vadász lő vagy lándzsával szur belé; a medve, ha nincs halálosan megsebezve, most megfordul, de ekkor meg a másik oldalába kap lövést. A vadásznak nagyon hidegvérűnek és ügyesnek, fürgének kell lenni, mert a megsebzett medve dühösen ront megtámadóra, és már sokan ugyancsak összevyezve kerültek haza az ilyen vadászatról.

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉKEN. Medve-vadászok. (Lásd a 382. lapon.)

A mama tünődése.

(Képpel a 373. lapon.)

NEM is állva, nem is ülve:
 A szőnyegen elterülve
 És könyvében elmerülve —
 Feküszik Pál
 Édes anyja lábainál.
 Nézi anyja s mosolyog:
 »Hm, ez különös dolog!
 Hogyha tanulnia kell,
 Magának helyet nem lel.
 Légy döngés vad lárma neki,
 És kemény a párna neki.
 De ha »KIS LAPOT« olvashat,
 Akkor a zámoly is pamlag;
 S bár a földön heverget:
 Azt mondja, hogy kerevet!

A »KIS LAP« XIX. köt. 21. számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Balsay József, Spitz Zsiga és Adolf, Bergel Dániel.

G Y Á S Z.

Távol az édes hazától halt el egyik olvasó társatok

CSÁKY-PALLAVICINI GERŐ
 örgróf, 9 évvel, a múlt hó (november) 18. Flórenczben Szerető szüleinek szerett első szülöttje volt.

Nyugodjanak porai békén az idegen földben!
F. b.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Fodor Laczi B. Eötvös József szobrát Huszár Adolf, a gf. Széchenyi Istvánét pedig Engel József mintázta. Mindakét szobrot ott láthatod a Duna bal partján, ha egyszer Budapestre kerülsz. — **Mikolits Szeréna.** Mind régi dolgok azok, kis lányom. — **Palasovszky Mariska és Sándor.** A képrejtvényt kimetszetem. — **Fligl József.**

Minden levélre válaszolok s egy megfejtő neve sem marad ki a sorból, ha — megkapom. De ugy lászik a te leveled néhányszor elveszett. — **Reichenfeld testvérek.** Az, akinek kora után tudakozódtok, 44 éves. — **Dorina.** Levél megy. Mily régi a tartozás! Szinte nyomja lelkünket. A kicsike, ugy reméljük, azóta ismét talpon van. Ezer üdvözlét addig is! — **Bé(?) Erzsike.** A képrejtvénynek sorát ejtem. A szokatlan vezeték neved mellé tett kérdőjelre választ kérek. — **Y.** Naiv, de mégsem olyan, hogy nagyobb köröket is érdekelne. — **B. I. (M. Szt.)** Ilyenek közlésével, mint lapunkból meggyőződhetett, régóta felhagytunk. — **Kirz testvérek.** Nem hiszem, hogy a kisasszony többet róna rátok, mint amennyit elbirtok. Hja, a tanulás nehezebb mint a »Kis Lap« olvasás, de szükségesebb is. — **Gutmann Klementina.** Ugyan az, amit a »Kis Lap«-ban már közöltem, csak hogy más számokkal. — **Paczka Margit.** Az első beválik; ezt közlöm is. — **Günsberg Sarolta.** Ha Forgó bácsi valamely kis olvasójától kérdez valamit, azt nem kandságból teszi. Bizonyosan komoly oka van rá. Különbben nem jól tudod: nem az öreg tulajdonsága a kíváncsiság, hanem, amint én tapasztalom, a gyermeké. Aztán: honnan gondolod, hogy én öreg vagyok? — bárha öregebb is mint te. Aranka levelét is szívesen veszem. — **Finály Lajos és Gábor.** Megrajzoltatom. — **Dallos Paula.** Ha majd megtanultál angolul, ami édes atyád mellett rád nézve könnyű lesz, ám fordítsd le, ha mi alkalmast lelsz az angol gyermek-lapban; szívesen veszem. — **Arany Irén.** Rontó Pali nem sokára be fog állítani. Azóta, hogy nem találkoztatok vele, megint sok csínyt követett el az a vásotó fiú az ő czimborájával, Vad Laczival. — **Lamáts Sándor.** Olvasd el amit Guttman Klementinának üzenek e rovatban. — **Dusárdy Etel.** Az elejét kiadom. A rajz annyira takaros, hogy feltűnően különbözik a kezéd irásától. — **Vaskovics Erzsike.** Teveledből a megfejtést szerencsésen kifejejtetted. Az utolsó számú rejtvényt közölni fogom. — **K. J. (Gszn.)** Nagy részét fölhasználjuk. Köszönet és üdvözlét! — **Mellyes Irénke.** A »Kis Lap« egyaránt szól fiúnak, lánynak. Forgó bácsi köztetek nem tesz különbséget. Neki ti csak szerett kis olvasói vagytok. Ha épen nem szerzhettek magatok közé fiut: az előadás czéljából bizony könnyű szerrel állhat be fiúnak valamelyőtök. — **V. I. (Bdpst.)** Az észrevétel igaz és elmés. — **S. R. (Gyr.)** Forduljon-Hírháger könyvkötő üzletéhez, Budapest, Akadémia palotája. — *Minden itt külön meg nem említett levélben foglalt földványt vagy azért nem közölhetem, mert már megjelent, vagy mert szerkezete hiányos.*

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Budapest, 1880. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat. **Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.**